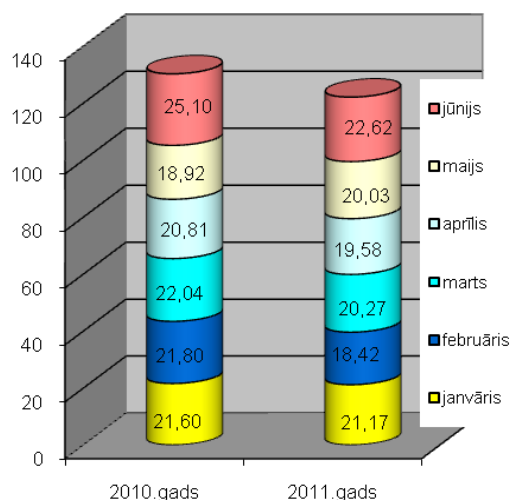

Naftas produktu (degvielas) aprite 2011.gada sešos mēnešos

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi

milj.Ls

1.attēls

2011.gada sešos mēnešos akcīzes nodoklis par naftas produktiem iekasēts **Ls 122,09 milj.** apjomā, kas ir par Ls 8,18 milj. jeb **par 6% mazāk** kā 2010.gada attiecīgajā periodā.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi salīdzinājumā ar pārno gadu samazinājušies gan par **benzīnu** – par Ls 4,11 milj. jeb 9 %, gan par **dīzeļdegvielu** (t.sk. marķēto dīzeļdegvielu un dīzeļdegvielu, kurai pievienota biodīzeļdegviela) – par Ls 4,18 milj. jeb 5%, gan arī par degvielleļļu – par Ls 0,091 milj. jeb 54%. Nodokļa ieņēmumu pieauguši par naftas gāzi – Ls 0,074 milj. jeb 9% (skatīt 1.pielikumu).

Akcīzes nodokļa ieņēmumus par naftas produktiem 2011.gadā ietekmē:

- naftas produktu patēriņš, kas kopumā saglabājies 2010.gada līmenī;
- naftas produktu patēriņa struktūras izmaiņas – 2011.gada sešos mēnešos, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, pieaudzis dīzeļdegvielas un petrolejas īpatsvars attiecīgi samazinoties benzīna īpatsvaram kopējā patēriņā (skatīt 4. nodaļu);
- akcīzes nodokļa likmju izmaiņas (skatīt 3.pielikumu);
- dīzeļdegvielas piegādes lauksaimniecības produkcijas ražošanai un zemes apstrādei, piemērojot atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, 2011.gada sešos mēnešos akcīzes nodokļa ieņēmumus samazināja par Ls 7,64 milj.

2. Naftas produktu (degvielas) aprītē iesaistītās personas

Latvijā 2011.gada 30.jūnijā komersantiem bija spēkā esošas speciālās atļaujas (licences) darbībai ar naftas produktiem un/vai biodegvielu:

- apstiprināta noliktavas turētāja darbībai – 75;
- reģistrēta saņēmēja darbībai – 4;
- reģistrēta nosūtītāja darbībai – 50;
- degvielas vairumtirdzniecībai – 34;
- degvielas mazumtirdzniecībai – 142.

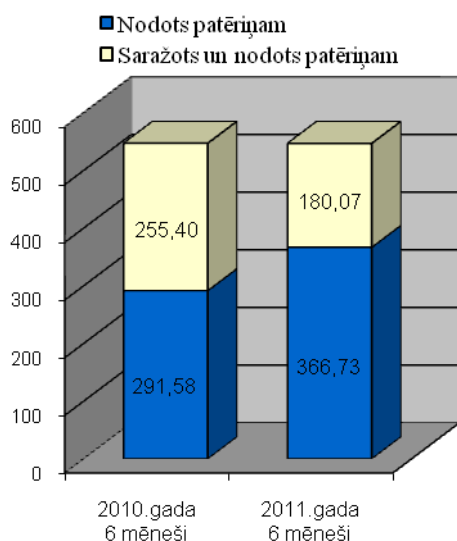
3. Naftas produktu (degvielas) nodošana patēriņam Latvijā

2011.gada sešos mēnešos kopumā patēriņam Latvijā nodoto naftas produktu (degvielas) apjoms ir **546,8 tūkst. tonnas**, un tas kopumā ir saglabājies 2010.gada pirmā pusgada līmenī.

Nodots patēriņam Latvijā

(tūkst. tonnas)

2.attēls

Samazinājies patēriņam nodotais apjoms:

- benzīnam, ieskaitot benzīnu, kuram pievienots etilspirts, (*turpmāk – benzīns*) – par 13,45 tūkst. tonnām jeb 10%;
- degvielleļļai – par 8,07 tūkst tonnām jeb 53%;
- biodīzeļdegvielai – par 0,53 tūkst tonnām jeb 50%.

Vienlaicīgi **palielinājies** patēriņam nodotais apjoms:

- dīzeļdegvielai, ieskaitot dīzeļdegvielu, kurai pievienota biodīzeļdegviela un iezīmēto (marķēto) dīzeļdegvielu, (*turpmāk – dīzeļdegviela*) – par 16,18 tūkst. tonnām jeb 5%;
- petrolejai, ieskaitot reaktīvo degvielu, (*turpmāk – petroleja*) – par 3,21 tūkst. tonnām jeb 6%;

- autogāzei – par 1,77 tūkst. tonnām jeb 19% (skatīt 2.pielikuma 1.tabulu). Patēriņam nodotā apjoma pieaugums autogāzei izskaidrojams ar benzīna cenu straujo pieaugumu, kas sašķidrinātās naftas gāzes izmantošanu par degvielu padarījis ekonomiski izdevīgāku. Palielinājies arī petrolejas (ieskaitot reaktīvo degvielu) patēriņam nodotais apjoms, kas saistīts ar lidostas darbības paplašināšanos.

Piecpadsmit **lielākie komersanti** pēc 2011.gada sešos mēnešos kopējā patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma uzskaitīti *4.pielikumā*. Līderpozīcijas ir saglabājuši SIA „Latvijas Statoil”, SIA „Neste Latvija” un SIA „Lukoil Baltija R”.

2011.gada 1.jūlijā noslēdzās pirmais saimnieciskais gads, kurā dīzeļdegvielai, kas tiek piegādāta lauksaimniecības zemes apstrādei, saskaņā ar likuma „Par akcīzes nodokli” 18. panta piekto daļu jau piegādes brīdī tiek piemērots atbrīvojums no akcīzes nodokļa. Piegādes brīdī piemērojot atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, **saimnieciskajā gadā** lauksaimniekiem realizēta dīzeļdegviela **78,08 tūkst. tonnu** apjomā, tomēr jāņem vērā, ka pārejas periodā (2010.gada jūlijā un augustā) lauksaimnieki varēja iegādāties dīzeļdegvielu arī ar akcīzes nodokli un saņemt akcīzes nodokļa atmaksu.

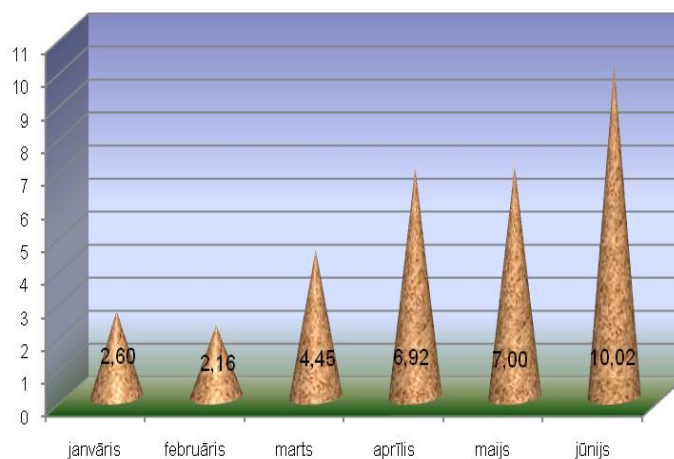
Dīzeļdegviela lauksaimniekiem - nodošana patēriņam 2011.gadā

(tūkst. tonnās)

3.attēls

Piemērojot atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, **2011.gada sešos mēnešos** realizācijai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem nodotas **33,14 tūkst. tonnas dīzeļdegvielas**.

Jāatzīmē, ka 14.aprīlī tika veikti grozījumi likumā „Par akcīzes nodokli”, kā arī izdoti Ministru kabineta 2011.gada 3.maija noteikumi Nr.344 „Kārtība, kādā no akcīzes nodokļa atbrīvo dīzeļdegvielu (gāzeļļu), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un

meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem”, kas būtiski maina dīzeļdegvielas iegādes apjoma piešķiršanas kritērijus un nosaka maksimālo dīzeļdegvielas apjomu, kuram saimnieciskajā gadā piemēro atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, kā arī precīzē citas normas, kas saistītas ar dīzeļdegvielas iegādes un izmantošanas kārtību.

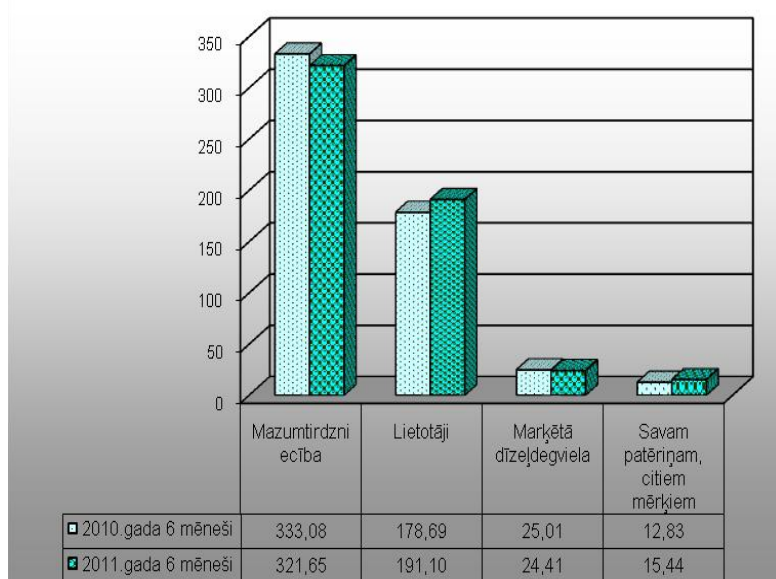
2011.gada sešos mēnešos akcīzes preču noliktavās kopumā saražoti (sajaukti, apstrādāti, fasēti) naftas produkti 308,13 tūkst. tonnu apjomā, kas ir par 39,52 tūkst. tonnām jeb 11% mazāk kā 2010.gada attiecīgajā periodā.

2011.gada sešos mēnešos Latvijā saražotās biodīzeļdegvielas apjoms ir tikai nedaudz (par 1%) lielāks kā 2010.gada attiecīgajā periodā – kopumā saražotas 20,54 tūkst. tonnas biodīzeļdegvielas. Ievērojami samazinājies akcīzes preču noliktavās sajauktā benzīna un dīzeļdegvielas apjoms - attiecīgi samazinājums ir par 62% benzīnam un par 10% dīzeļdegvielai, kas skaidrojams ar 2010.gada 20.decembra grozījumiem likumā „Par akcīzes nodokli”, kas atceļ samazinātās akcīzes nodokļa likmes piemērošanu benzīnam un dīzeļdegvielai, kurai biodegviela 5% apjomā tika pievienota akcīzes preču noliktavās Latvijā, līdz ar to ir zaudēts viens no motivējošiem faktoriem degvielas sajaukšanai Latvijas akcīzes preču noliktavās (skatīt 2.pielikuma 1.1.tabulu).

4. Naftas produktu (degvielas) realizācija

(tūkst. tonnās)

4.attēls

2011.gada sešos mēnešos kopumā Latvijā realizētas **552,6 tūkst. tonnas** naftas produktu (degvielas), kas ir 2010.gada attiecīgā perioda līmenī, uzrādot nelielu pieauguma tendenci.

Realizācijas apjoma samazinājums vērojams mazumtirdzniecībā un iezīmētās (marķētās) degvielas lietotājiem. Palielinājies lietotājiem realizētās un savam patēriņam izmantotās degvielas (galvenokārt dīzeļdegvielas) apjoms (skatīt 2.pielikuma 2.tabulu).

2011.gada sešos mēnešos salīdzinājumā ar 2010.gada attiecīgo periodu kopējā realizēto naftas produktu struktūrā palielinājies dīzeļdegvielas un petrolejas īpatsvars, attiecīgi samazinoties benzīna un degvielleļļas īpatsvaram (skatīt 2.pielikuma 2.tabulu un 5.attēlu).

Naftas produktu veidu īpatsvars (procentos) kopējā realizēto naftas produktu struktūrā

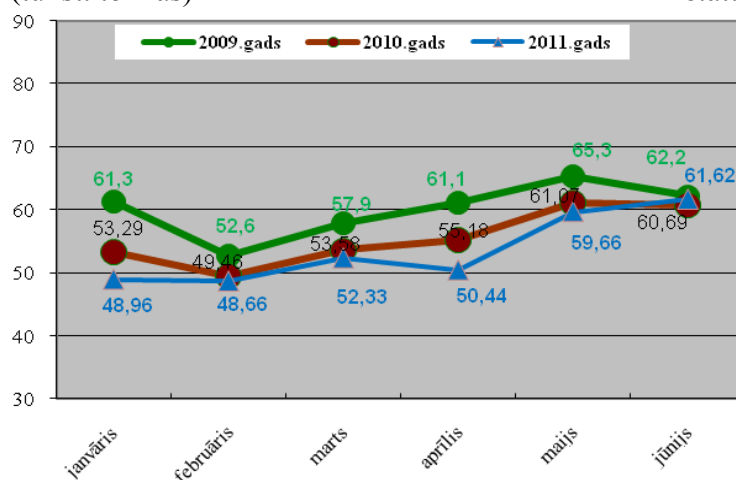
5.attēls

4.1. Naftas produktu mazumtirdzniecība

(tūkst. tonnās)

6.attēls

2011.gada sešos mēnešos mazumtirdzniecībā kopumā realizētas **321,65 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 11,43 tūkst. tonnām jeb **3% mazāk** kā 2010.gada attiecīgajā periodā (skatīt 2. pielikuma 2.1. tabulu).

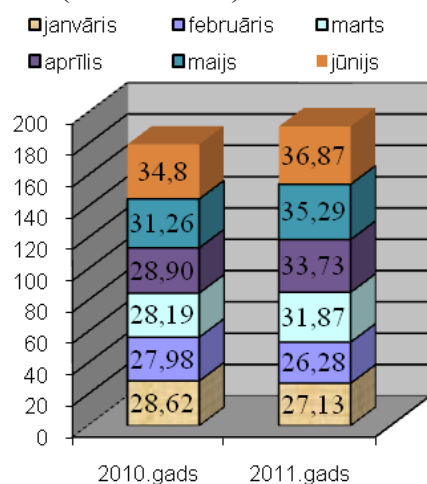
Samazinājies mazumtirdzniecībā realizētā benzīna apjoms – par 13,84 tūkst. tonnām jeb 10%, realizētās dīzeļdegvielas apjoms ir saglabājies iepriekšējā gada līmenī, savukārt, realizētās autogāzes apjoms pieaudzis par 1,78 tūkst. tonnām jeb 20%.

4.pielikumā uzskaitīti piecpadsmit **lielākie komersanti** pēc 2011.gada sešos mēnešos **mazumtirdzniecībā** realizētā degvielas apjoma. Līderpozīcijās mazumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoma ziņā ir SIA „Latvija Statoil”, SIA „Neste Latvija”, SIA „Lukoil Baltija R”, A/S „Virši A” un SIA „East-West-Transit”.

4.2. Naftas produktu (degvielas) realizācija lietotājiem

(tūkst. tonnās)

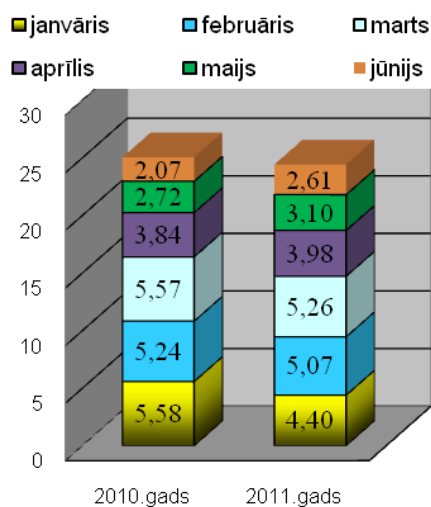
7.attēls

2011.gada sešos mēnešos lietotājiem kopumā realizētas **191,1 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 12,41 tūkst. tonnām jeb **7% vairāk** kā 2010.gada attiecīgajā periodā. Realizācijas apjoms palielinājies gandrīz visiem naftas produktu veidiem, izņemot degvielleļļu, kuras realizācijas apjoms ir samazinājies par 6,63 tūkst. tonnām jeb 72% (skatīt 2. pielikuma 2.2.tabulu). Degvielleļļas realizācijas apjoma samazināšanās lietotājiem ir skatāma kopsakarībā ar savam patēriņam izmantotā degvielleļļas apjoma pieaugumu.

4.3. Marķētās dīzeļdegvielas realizācija

(tūkst. tonnās) 8.attēls

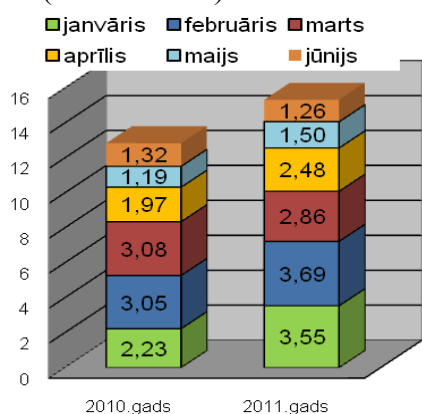

2011.gada sešos mēnešos iezīmētā (marķētā) dīzeļdegviela ir realizēta kopumā **24,41 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 0,6 tūkst. tonnām jeb **par 2% mazāk** kā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā. Vislielākais realizācijas samazinājums ir juridiskajām personām, izmantošanai par kurināmo vai siltumenerģijas ražošanai produkcijas ražošanas (pārstrādes) tehnoloģiskajā procesā - par 1,66 tūkst. tonnām jeb 12% un fiziskām personām – par 0,31 tūkst. tonnām jeb 13%. Savukārt marķētās dīzeļdegvielas realizācijas pieaugums ir kuģu apgādei – par 1,21 tūkst. tonnām jeb 17% un izmantošanai brīvostās un brīvajās zonās – par

0,16 tūkst. tonnām jeb 8% (skatīt 2. pielikuma 2.3.tabulu).

4.4. Naftas produktu (degvielas) izlietojums savam patēriņam, citiem mērķiem

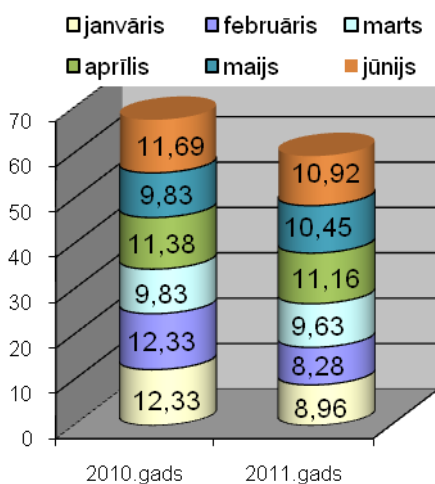
(tūkst. tonnās) 9.attēls

2011.gada sešos mēnešos komersanti savam patēriņam un citiem mērķiem (tai skaitā citu preču, kas nav naftas produkti, ražošanai) kopumā izmantojuši naftas produktus **15,44 tūkst. tonnu** apjomā, izmantotais apjoms ir par 2,61 tūkst. tonnām jeb **20% lielāks** kā 2010.gada attiecīgajā periodā. Vislielākais izlietojuma pieaugums ir degvielleļļai - par 1,51 tūkst. tonnām jeb 22% (skatīt 2.pielikuma 2.4.tabulu).

5.Naftas produktu (degvielas) realizācija vairumtirdzniecībā

(tūkst. tonnas) 10.attēls

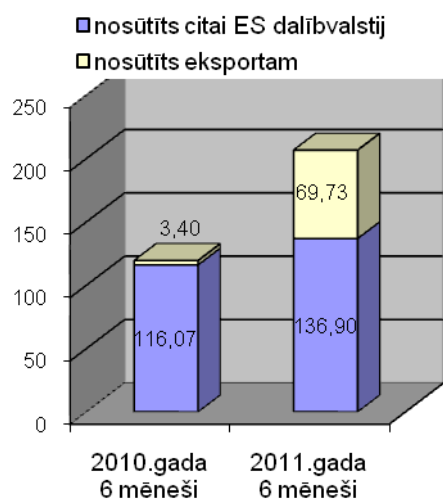
2011.gada sešos mēnešos, izmantojot vairumtirdzniecības licences nosacījumus, kopumā realizētas **59,4 tūkst. tonnas** naftas produktu (degvielas), kas ir par 7,68 tūkst. tonnām jeb **par 12% mazāk** kā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā.

Vislielākais realizācijas samazinājums ir degvielleļļai – par 6,31 tūkst. tonnām jeb 80%, un benzīnam – par 2,11 tūkst. tonnām jeb 67%. Savukārt dīzeļdegvielas realizācijas apjoms vairumtirdzniecībā palielinājies par 1,69 tūkst. tonnām jeb 3% (skatīt 2.pielikuma 3.tabulu).

6. Naftas produktu nosūtīšana uz citām ES dalībvalstīm un eksportam

(tūkst. tonnas)

11.attēls

2011.gada sešos mēnešos komersanti no akcīzes preču noliktavām Latvijā, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu, nosūtījuši naftas produktus (degvielu) kopumā **206,62 tūkst. tonnu** apjomā, tai skaitā 136,9 tūkst. tonnas nosūtītas citām Eiropas Savienības dalībvalstīm un 69,73 tūkst. tonnas izvestas no akcīzes preču noliktavām to tālākai izvešanai uz ārvalstīm, kas nav dalībvalstis (skatīt 2.pielikuma 4.tabulu).

Kopumā atliktā akcīzes nodokļa režīmā no Latvijas izvesto naftas produktu apjoms 2011.gada sešos mēnešos par 87,15 tūkst. tonnām jeb **73% pārsniedz** 2010.gada attiecīgā perioda apjomus. Pieaugumu galvenokārt veido izvešanai uz

ārvalstīm nosūtītās petrolejas apjoms – 68,2 tūkst. tonnas un nosūtītā dīzeļdegvielas apjoma pieaugums par 22,82 tūkst. tonnām jeb 45%. Vienlaicīgi par 79% jeb 8,08 tūkst. tonnām samazinājies nosūtītā benzīna un par 28% jeb 4,74 tūkst. tonnām nosūtītās biodīzeļdegvielas apjoms.

Analītiskajā pārskatā un pielikumos, aprēķinot naftas produktu daudzumu tonnās, ir pielietoti sekojoši blīvumi: benzīnam - 0,765 t/m³; degvielleļļai - 0,95 t/m³; petrolejai - 0,78 t/m³; dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³; biodīzeļdegvielai - 0,887 t/m³; marķētai dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³, naftas gāzei - 0,55 t/m³.